

Full diocesà

22 de gener del 2017

p4 i p5 — Testament espiritual de Mons. Jaume Camprodon

p6 i p7 — Crítica de «Silencio», la darrera pel·lícula de Scorsese

El terrorisme abusa del nom de Déu

El terrorisme és una de les preocupacions del temps actual. El papa Francesc va insistir el dilluns dia 9 de gener, en el tradicional discurs al Cos Diplomàtic, en la seva crida «a totes les autoritats religioses perquè, des de la unitat, reafirmen amb força que no es pot matar mai en nom de Déu». En aquesta línia, afegí que «el terrorisme fonamentalista és fruit d'una greu misèria espiritual, vinculada també sovint a una considerable pobresa social, que només podrà ser plenament vençuda amb l'acció comuna dels líders religiosos i polítics».

El Sant Pare va assegurar que «la pau és un do, un desafiament i un compromís». En una rica intervenció davant els ambaixadors acreditats prop de la Santa Seu per felicitar-los l'any nou, Francesc es va centrar en la pau, per expres-

sar el seu desig que en aquest any «creixin en els nostres països i els seus pobles les oportunitats per a treballar junts i construir una pau veritable».

Després de destacar la importància d'adreçar «una paraula d'esperança», el pontífex va subratllar «el clima general de preocupació pel present i d'incertesa i angonya pel futur en el qual ens trobem immersos».

El Papa va admetre la presència d'elements religiosos en alguns focus de violència en el món, però tornar a defensar el compromís de totes les creences amb la pau, davant «la bogeria homicida que abusa del nom de Déu per a estendre la mort dins l'intent d'expressar i imposar una voluntat de domini i de poder».

«El poble que vivia a les fosques ha vist una gran llum»

Diumenge III de durant l'any / Cicle A

Lectura del llibre d'Isaïes

En temps passat, el Senyor humilià el país de Zabuló i de Neftalí, però a la fi dels temps enaltirà el camí del Mar, l'altra banda del Jordà, Galilea dels pagans. El poble que avançava a les fosques ha vist una gran llum, una llum resplendeix per als qui vivien al país tenebrós. Els heu omplert de goig, d'una alegria immensa; s'alegren davant vostre com la gent a la sega, com fan festa els vencedors quan reparen el botí. Heu trossejat el jou que li pesava, la barra que duia a l'espatlla i l'agulló del qui l'arriava; tot ho heu trossejat com al dia de Madian.

(8,23b-9,3)

Salm responsorial

El Senyor m'il·lumina i em salva.

(Salm 26)

Lectura la primera carta de sant Pau als cristians de Corint

Germans, pel nom de Jesucrist, el nostre Senyor, us demano que aneu d'acord i que no hi hagi divisions entre vosaltres; estigueu ben units en una sola manera de pensar i en un sol parer. Perquè alguns de la casa de Cloa m'han parlat de les desavinences que hi ha entre vosaltres. Vull dir que cadascú de vosaltres afirma: «Jo sóc partidari de Pau», «Doncs jo, d'Apol·ló», «Jo, de Quefes», «Jo, de Crist». Com és això? El Crist està dividit? És que Pau ha estat crucificat per vosaltres o heu estat batejats en el nom de Pau? Crist no m'ha enviat a batejar, sinó a anunciar l'evangeli, i a fer-ho sense recórrer a un llenguatge de savis, perquè la creu de Crist no perdi el seu valor.

(1,10-13.17)

Lectura de l'evangeli segons sant Mateu

Quan Jesús sentí a dir que Joan havia estat empresonat, se'n tornà a Galilea, però no anà a viure a Natzaret, sinó a Cafar-Naüm, vora el llac, a la regió de Zabuló i de Neftalí, perquè s'havia de complir allò que anunciava el profeta Isaïes: «País de Zabuló i de Neftalí, camí del mar, l'altra banda del Jordà, Galilea dels pagans: El poble que vivia a les fosques ha vist una gran llum, una llum resplendeix per als qui vivien al país tenebrós.» Des d'aquell temps Jesús començà a predicar així: «Convertiu-vos, que el Regne del cel

és a prop.» [Tot vorejant el llac de Galilea, veié dos germans, Simó, l'anomenat Pere, i Andreu. Estaven tirant el filat a l'aigua, perquè eren pescadors, i els digué: «Veniu amb mi, i us faré pescadors d'homes.» Immediatament abandonaren les xarxes i se n'anaren amb ell. Més enllà veié altres dos germans, Jaume i Joan, fills de Zebedeu. Eren a la barca amb el seu pare, repassant les xarxes, i Jesús els cridà. Ells abandonaren immediatament la barca i el pare, i se n'anaren amb ell. I anava per tot Galilea, ensenyant a les sinagogues, predicant la bona nova del Regne i guarint entre la gent tota malaltia.

(4,12-23)

«Anava per tot Galilea, ensenyant a les sinagogues, predicant la bona nova del Regne i guarint entre la gent tota malaltia»

El testimoniatge cristià

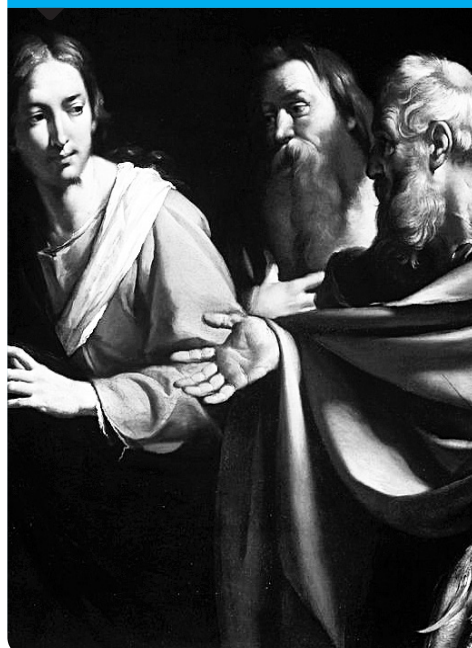
Jean Hakolimana, prev.

Aquest diumenge contemplem Jesús fent el primer anunci del Regne, segons l'evangeli de Mateu. Tot començant, crida els primers deixebles, els que tindran la missió de portar aquesta Bona Nova als confins del món. Per a aquesta finalitat, com a bon jueu, els crida de dos en dos, per a la validesa del seu testimoniatge. És que, en la tradició jueva, el testimoniatge d'un de sol no val. Des d'aquesta perspectiva, convé remarcar que també Jesús fa parella amb Joan. Des d'ara, la crida del Baptista es desdobla de la de Jesús i adquireix valor autèntic de testimoniatge. El gest de Jesús, més enllà de complir amb un esquema mental jueu, fonamenta la unitat com a dimensió essencial del testimoniatge cristià. Sovint, per afany de protagonisme, ens oblidem que el testimoniatge d'un de sol no val. El nostre testimoniatge o serà comunitari o no serà. Per molt encert que puguem tenir individualment, quan es tracta de testimoniar de Jesús, cal pensar comunitàriament.

En aquesta exigència comunitària es fonamenta Pau per a desemmascarar la malèfica competició que es dona a Corint entre els partidaris de Pau, els d'Apol·ló, els de Quefes i els de Crist. Encertadament, observa com aquesta competició (segurament ben intencionada) l'únic que aconsegueix és fer perdre el seu valor a la creu de Crist. Ara que celebrem la Setmana de la Unitat dels Cristians, convé adonar-nos que el dèficit d'unitat no es dona solament entre nosaltres i els altres. De vegades, es dona per la desagregació del «nosaltres» en «nos-» i «-altres». Per als cristians, pregar per la unitat és també pregar per la nostra unitat.

La imatge

Jesús cridà els seus primers deixebles, els féu compartir el seu projecte de Regne de Déu i els en farà propagadors. Ells, atrets pel Mestre, deixaren la barca i el seguiren. També nosaltres hem estat cridats a seguir Jesús i a fer arribar als altres la seva Bona Nova. Si per això hem de fer alguna renúncia, serem compensats amb la seva íntima amistat.

La crida de Pere i Andreu (s. XVII).
Bernardo Strozzi

Lit. hores: Setmana III

23 dilluns

—Sant Ildefons, bisbe (*667)
—Sant Francesc Gil de Frederic, màrtir (1702-1745)
Hebreus 9,15.24-28 / Salm 97 / Marc 3,22-30

24 dimarts

—Sant Francesc de Sales, bisbe i doctor de l'Església (1567-1622)
Hebreus 10,1-10 / Salm 39 / Marc 3,31-35

25 dimecres

—La Conversió de Sant Pau, apòstol
—Santa Elvira, verge (s.XII)
Fets 22,3-16 / Salm 116 / Marc 16,15-18

26 dijous

—Sants Timoteu i Titus, bisbes (s.I)
2 Timoteu 1,1-8 / Salm 95 / Marc 4,21-25

27 divendres

—Sta. Àngela Mèrici, verge (1474-1540)
—Sant Enric d'Ossó i Cervelló, prevere (1840-1896)
Hebreus 10,32-39 / Salm 36 / Marc 4,26-34

28 dissabte

—Sant Tomàs d'Aquino, (1225-1274)
—Sant Valeri
Hebreus 11,1-28-19 / Salm Lluç 1,69-70.71-73a.73b.75 / Marc 4,35-41

29 diumenge IV de durant l'any / Cicle A

—Sant Pere Nolasc, religiós (1180-1258)
Sofonies 2,3;3,12-13; Salm 145 / 1 Corintis 1,26-31 / Mateu 5,1-12a

«Crec en l'Església, me l'estimo i em penedeixo de no haver-la estimada com devia i en ella vull acabar els meus dies»

Testament espiritual de Mons. Jaume Camprodon, bisbe emèrit de Girona

Mons. Camprodon amb els sacerdots que havien servit a Crist Rei.

Els dies de Setmana Santa conviden a reflexionar sobre el propi traspàs; ho faig avui amb molta pau perquè tinc plena confiança en la Pasqua del Senyor Jesús. Per altra banda, a vuitanta anys i escaig la llum del sol ponent esdevé més plàcida per a contemplar la panoràmica del passat.

1. En primer lloc dono gràcies a Déu pel do de la vida i de la fe.

a) La vida és bella i reca deixar-la, tot i les limitacions dels anys que l'acompanyen. La natura, amb els seus encants i sorpreses... Milers de generacions s'han complagut a contemplar-la abans que nosaltres, i molts altres ulls l'admiraran quan els nostres seran closos. I a sobre, és meravellós el treball de tants homes i dones que, amb esperit altruista, malden un dia i un altre per treure a la llum els secrets que Déu ha dipositat en el seu si. Si alguna cosa em dol, és no haver-ho valorat com devia. La vida és un

do inestimable, malgrat el dolor que l'acompanya. En aquests moments no puc deixar de donar gràcies i penso en els versos del poeta oberts al futur: «Un dia seré mort i encara serà tarda, / en la pau dels camins, en els prats verdíssims, / en el cel i en l'aire quietament amic, / en el pas d'aquells homes que desconec i estimo.»

b) La fe, regal de Déu que confio que m'acompanyarà fins al dia que aquest cos digui prou i em trobi cara a cara amb el Déu amor, en qui ja ara, si bé en el misteri, vivim, ens movem i som. El sagrament de l'Orde m'ha situat en un estat qualificat del poble de Déu, però té la seva raó de ser i la seva arrel en el baptisme, font inestroncable de la fe que em fa viure en comunió amb Déu i amb aquest poble sagrament de Jesucrist, obert a tots els homes i dones de bona voluntat. L'afirmació de sant Pau *Scio cui credidi* (Sé de qui m'he fiat) ha estat, des de molts anys, un punt de

referència en el camí. Quan les hores de fosc han garbellat l'esperança, les paraules de l'Apòstol, escrites des del captiveri, m'han fet llum, ni que sigui a través d'una escletxa. Tanmateix, man-

Recordo
agraït tantes
persones
que m'han
fet llum en
el camí

5 —notícies del bisbat

tinc la confiança d'abeurar-me un dia en la font de l'Amor: «Deixa en mans del Senyor el teu destí: ell et mantindrà.»

2. Després de Déu, dono gràcies als pares que m'engendraren i que, nascut de pocs dies, demanaren el baptisme a l'Església, que em va acollir i em garanteix la fe. Dono gràcies als pares i germans, els quals foren els primers a fer-me palpable l'amor i amb qui, juntament amb la parla catalana, vaig aprendre a confegir i a resar el Pare nostre i a estimar la terra. Ells han donat suport a la meua vida en tots sentits i estic segur que des de l'«Avui» de Déu continuen recolzant-la.

3. En una mirada retrospectiva descobreixo i recordo agraït tantes persones que, en un o altre aspecte, m'han fet llum en el camí: els mestres de les escoles que vaig freqüentar, religioses i laïques, els capellans de la parròquia, els professors del seminari i companys. Vull posar en relleu tantes persones, anònimes moltes d'elles, que m'han fet llum en el camí i m'han confirmat les paraules del Mestre: «Jo sóc amb vosaltres dia rere dia fins a la fi del món.» Per si fos poc, en el darrer tram de la vida tinc la sort d'experimentar com es comparteix la vida, en un clima de fraternitat i senzillesa, a la residència de les Germanetes dels Pobres que m'acolliren de la mà de Mn. Josep Padrós, company fidel des de l'inici del meu ministeri a Girona.

4. Contemplant el meu recorregut, em vénen a la memòria les paraules de l'àngel a les dones que anaven al sepulcre aquell matí de Pasqua: «Busqueu Jesús de Natzaret, el crucificat: no és aquí: ha ressuscitat (...). Aneu a dir als deixebles i a Pere: ell va davant vostre a Galilea: allà el veureu com us va dir.» Amb els anys he anat pre-

Camprodon, rector a Manresa, durant la benedicció dels rams.

nent consciència de l'abast d'aquest anunci. He anat descobrint Galilea, el poble, on el Senyor es fa present enmig del dolor i a través de tantes persones que malden per fer costat i cobrir les necessitats dels altres a costa d'elles mateixes. «Busqueu el crucificat? Baixeu a Galilea i allà el veureu.» Déu és entre els crucificats i entre els altruistes d'avui. No el busqueu en el cercle dels aposentats i les parafernàlies, encara que es vesteixin amb orles de religiositat. També hi és, però amb les mans lligades.

5. En aquesta hora de comiat em dol i em penedeixo de no haver dedicat el temps degut i més energies a ajudar a descobrir, amb la paraula i sobretot amb la pròpia vida, els senyals del Regne, «contribuint a donar una imatge més aviat velada que no pas reveladora de la faç genuïna de Déu i de la religió». En demano perdó a Déu i a l'Església, que justament em va ungir per a ser guia. En demano perdó especialment als diocesans de l'Església que pelegrina a Girona i a les persones dels llocs on he exercit el ministeri. «Senyor, aspergiu-me amb l'hisop, que quedi pur, renteu-me i seré més blanc que la neu.»

6. Confesso sense reticències que aquesta fe l'he rebuda i me la garanteix, tot i les seves deficiències, l'Església de Jesucrist, una, santa, catòlica i apostòlica. I en aquest moment de reflexió vers el terme, que no deu ser lluny, tot jo vull confirmar que hi crec i l'estimo i em penedeixo de no haver-la estimada com devia i en ella vull acabar els meus dies. Amb goig dono fe que en tot el camí he tingut la companyia de Maria, la mare de Jesús i mare nostra, la qual, tot i que més d'una vegada tampoc no entengué els plans de la Providència, la confessem com la Mare fidel.

7. Si a algú el sorprèn la decisió presa sobre el destí de les meves despulles, sapiguen que ho he decidit com una aportació a la societat de la qual he rebut tant, i com un gest de comunió amb el pa partit i compartit en la taula de l'Eucaristia.

I prou. En aquests moments s'imposa el silenci. Un silenci contemplatiu de la pròpia vida i de la misericòrdia de Déu que es va obrint camí en cada un de nosaltres. Adéu-siau i a reveure.

«Silencio»: una pel·lícula profunda i radical

Francesc Xicola Llorens

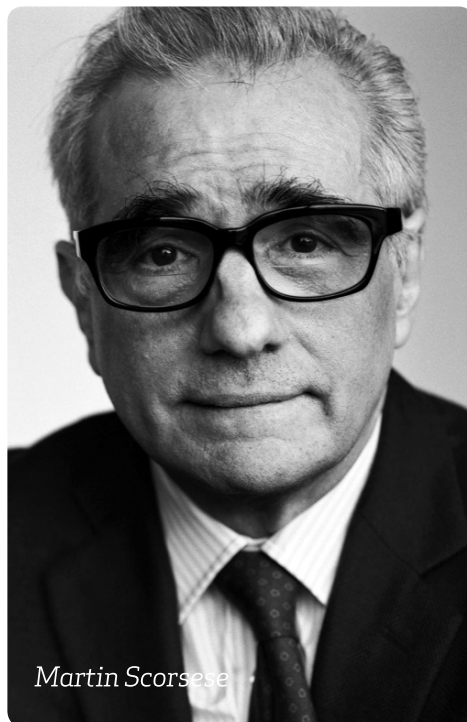
En el Japó de principis del segle XVII l'autoritat imperial decideix blindar el país contra tota influència exterior. Tots els ports, llevat del de Nagasaki per a comerciar amb els holandesos, queden tancats i les missions cristianes passen a ser considerades com el cap de pont per a una possible invasió de les potències europees. Aquí comença la tragèdia per a les comunitats catòliques fundades pels jesuïtes, que són brutalment arrasades: es calcula que uns tres-cents mil japonesos nadius, no pas europeus, són crucificats a Nagasaki juntament amb els sacerdots que no han obeït l'ordre d'expatriació. Cal dir que estrictament no és de fet un cas del que avui anomenariem intolerància religiosa, ni d'un odi a la fe tal com el coneixem a l'Occident per part d'ideologies constitutivament anti-cristianes; és més aviat una qüestió política duta fins a un extrem que acaba implicant, certament, alguna cosa més que la política.

La persecució cristiana és, però, només el rerefons. El veritable drama de *Silencio* és el drama personal, el que pateixen els sacerdots no tant per la violència dels perse-

guidors com pel suposat *silenci* amb què Déu sembla que s'ho mira tot sense intervenir, salvar, ni tan sols consolar una gent a qui, vivint ja de per si en condicions duríssimes, només els faltava una prova martirial que ultrapassa amb escreix tota força humana. Al seu torn, el jesuïta protagonista, el P. Rodrigues, està atrapat entre dues forces extremes: la violència exterior dels funcionaris polítics i

Tracta una qüestió no banal, el silenci de Déu, amb una desoladora desesperança i fosc

l'opressió interior, potser pitjor, de la consciència i de la fidelitat a un Déu que ni diu, ni fa, ni apareix per enlloc —potser perquè no hi és? La col·lisió d'aquestes forces, evidentment el trinxà, ja que en ell recau en especial la responsabilitat de donar exemple als màrtirs, la qual cosa el fa objecte d'unes temptacions excepcionals per tal d'escandalitzar-los i fer-los defallir. Aquest és l'aspecte més terrible de la pel·lícula, amb uns diàlegs de la categoria del Gran Inquisidor (mai millor dit) de Dostoievski, del qual semblen quasi extrets. L'imperatiu de les autoritats és que el P. Rodrigues ha d'apostatar com sigui, i el funcionari japonès juntament amb l'apòstata P. Ferreira (qui millor per a fer-ho?), van a la feina. Com a bons torturadors saben que la clau de l'èxit no rau en el dolor físic sinó a convèncer la víctima que el responsable del seu patiment i del dels seus amics és ell mateix. La víctima, en la seva supèrbia i tossuderia, *no té compassió del altres*. I és que, quan algú martiritza cristians, cal saber alguna cosa de teologia per a poder, si més no, demostrar a la víctima que s'equivoca en la seva pretesa imitació de Crist, així com el *camí de la compassió* (en aquest cas, de Buda, que, per cert, no té res a veure amb tot plegat) és, alhora, manifestament superior. Segons els torturadors, si Crist s'hagués trobat en el mateix cas, hauria fins i tot apostatat del Pare per amor dels homes; aquest és l'heroisme més gran. Els torturadors del pobre P. Rodrigues, veritables *bodhisattves* de la compassió, fan declaracions que entusiasmarien més d'un teòleg postconciliar expert en diàleg interreligiós. *Miri: Crist, Buda i qui sigui diuen tots el mateix; faci el favor d'apostatar per compassió d'una vegada*. Que consti que no pretenc pas

Martin Scorsese

criminalitzar el genuí budisme, pel qual tinc un sincer respecte i admiració intel·lectuals; ara bé, és surrealista (i perdó pel tòpic, però escau perfectament) que, mentre es massacra a tort i a dret, s'aconsegueixi alhora convèncer els torturats de la seva pròpia falta de compassió; ni la Inquisició espanyola va arribar a tant. El dimoni, a més d'un gran psicòleg i un gran teòleg, és un moralista impressionant i, sens dubte, amb un igual sentit del sarcasme.

Silencio és una gran pel·lícula, més enllà dels magnífics recursos tècnics de tot tipus que el director sempre ha dominat perfectament. Profunda i radical com fa temps no es veu en el cine, toca un dels punts més angiosants de l'espiritualitat cristiana: el silenci de Déu. No és una qüestió per resumir i banalitzar en quatre línies, cosa que tampoc no fa Scorsese, però si que cal dir que ho presenta amb una desesperança i una foscor que deixa desolat qualsevol espectador que tingui un mínim de consciència del que està veient.

La Pel·lícula

Silencio

Director: Martin Scorsese

Intèrprets: Andrew Garfield, Adam Driver i Liam Neeson.
Drama. Per a adults.

Segona meitat del segle XVII. Sebastião Rodrigues (Andrew Garfield) i Francisco Garrpe (Adam Driver) són dos sacerdots jesuïtes portuguesos que es veuen obligats a emprendre un viatge fins al Japó per trobar el seu mentor, Cristóvão Ferreira (Liam Nesson). Segons es rumoreja, Ferreira ha renunciat a la seva fe de forma pública, després d'haver estat perseguit i torturat.

A la recerca d'aquest missioner, els dos sacerdots viuran el suplici i la violència amb què els japonesos reben els cristians. Els missioners jesuïtes seran testimonis de la violenta persecució a la qual són sotmesos els cristians japonesos.

Adaptació de la novel·la de Shusaku Endo (1923-1996), escriptor catòlic japonès (en la foto), l'obra del qual ha estat comparada amb la de Graham Greene.

En els cinc-cents anys de la Reforma Luterana

Romà Casanova, bisbe de Vic

Aquest any s'escauen els cinc-cents anys de la Reforma Luterana. Fou en 1517 quan Martí Luter va aixecar preocupacions sobre el que ell considerava abusos de l'Església del seu temps, fent públiques les seves noranta-cinc tesis a les portes de l'església del castell de Wittenberg. Aquest fet ha marcat profundament la història de l'Església a Occident al llarg de tots aquests cinc segles. Història de divisió i malentesos, de persecucions i de guerres.

Ara, en la commemoració d'aquesta efemèride, podem dir els cristians de diferents confessions que anem caminant *del conflicte a la comunió* (aquest és el títol del document elaborat per la Comissió Luterana-Catòlica per a arribar a una entesa compartida d'aquesta commemoració). Portem en el bagatge de les nostres relacions cinquanta anys de diàleg caminant vers la unitat plena. Hem avançant en una comprensió nova de la història, aportant l'acceptació dels dons de cada confessió que podem compartir en la fidelitat a la nostra fe, i la sempre necessària reconciliació, amarada de perdó.

Catòlics i germans de les comunitats eclesials sorgides de la Reforma som convidats, doncs, a commemorar conjuntament aquest aniversari. Una commemoració que ha de ser sobretot una celebració de Crist i de la seva obra reconciliadora. La recerca de Déu misericordiós ha de ser el motor de la nostra vida cristiana. El nostre món necessita trobar el rostre de la Misericòrdia del Pare. La divisió dels cristians és un escàndol que frena la necessària evangelització de les nostres societats.

El papa Francesc va estar a Suècia, el passat mes d'octubre, i allà va signar, junt amb el president de la Federació Luterana Mundial, una declaració conjunta que, entre altres coses, diu: «Encara que estem agraïts profundament

Retrat de Martin Luther

pels dons espirituals i teològics rebuts per mitjà de la Reforma, també reconeixem i lamentem davant de Crist que luterans i catòlics hàgim ferit la unitat visible de l'Església. Les diferències teològiques anaren acompanyades pel prejudici i pels conflictes, i la religió fou instrumentalitzada amb fins polítics. La nostra fe comuna en Jesucrist i el nostre baptisme ens demanen una conversió permanent, per tal de deixar enrere els desacords històrics i els conflictes que obstaculitzen el ministeri de la reconciliació... Avui escoltem el manament de Déu de deixar de costat qualsevol conflicte. Reconeixem que som alliberats per gràcia per a caminar envers la comunió, a la qual Déu ens crida constantment.»

